

- projekt -

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU**

z dnia 2024 r.

**w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Dąbrowy Kliczkowskie (PLH020090)**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz.U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890 oraz z 2024 r. poz. 1089*) zarządza się, co następuje:

§1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Kliczkowskie (PLH020090) zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§2. Opis granic obszaru Natura 2000 zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.

§3. Mapę obszaru Natura 2000 zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.

§4. Identyfikację, istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony zawiera załącznik nr 3 do zarządzenia.

§5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska

**Opis granic obszaru Natura 2000 Dąbrowy Kliczkowskie (PLH020090), w postaci współrzędnych punktów
załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.**

1) granica pierwszej enklawy obszaru

Nr punktu	Współrzędna X	Współrzędna Y
1	398425,62	257394,34
2	398300,90	257480,63
3	398302,06	257491,73
4	398314,53	257611,23
5	398316,37	257629,81
6	398330,76	257774,50
7	398327,95	257795,29
8	398325,05	257813,47
9	398296,59	257805,01
10	398288,35	257811,71
11	398185,73	257862,81
12	398043,23	257961,19
13	397960,32	258015,78
14	397906,24	258058,48
15	397887,71	258073,11
16	397885,07	258075,20
17	397848,46	258092,81
18	397772,79	258123,07
19	397674,78	258213,48
20	397640,61	258242,48
21	397602,34	258284,64
22	397579,65	258313,46
23	397533,72	258371,79
24	397462,02	258411,04
25	397381,35	258457,30
26	397340,38	258396,56
27	397317,53	258362,69
28	397250,27	258262,95
29	397223,32	258222,98
30	397196,36	258182,64
31	397114,13	258059,60
32	397083,41	258013,62
33	397053,56	257968,96

34	397039,62	257948,10
35	396994,36	257880,37
36	396816,40	257614,08
37	396804,82	257596,76
38	396793,06	257579,18
39	396437,64	257047,98
40	396386,69	256971,83
41	396736,75	256731,13
42	396802,97	256685,60
43	396974,70	256811,87
44	397005,58	256834,16
45	397105,53	256904,22
46	397324,36	257057,48
47	397373,70	257079,12
48	397466,84	257142,70
49	397798,63	256914,59
50	397834,62	256889,84
51	397901,04	256844,18
52	397951,61	256809,42
53	398007,19	256771,21
54	398148,23	256674,39
55	398203,78	256636,26
56	398425,72	256483,90
57	398615,15	256353,87
58	399030,73	256977,52
59	399029,08	256978,66
60	398829,33	257116,26
61	398694,20	257209,33
62	398617,15	257262,41
63	398567,33	257296,73
64	398425,62	257394,34

2) granica drugiej enklawy obszaru

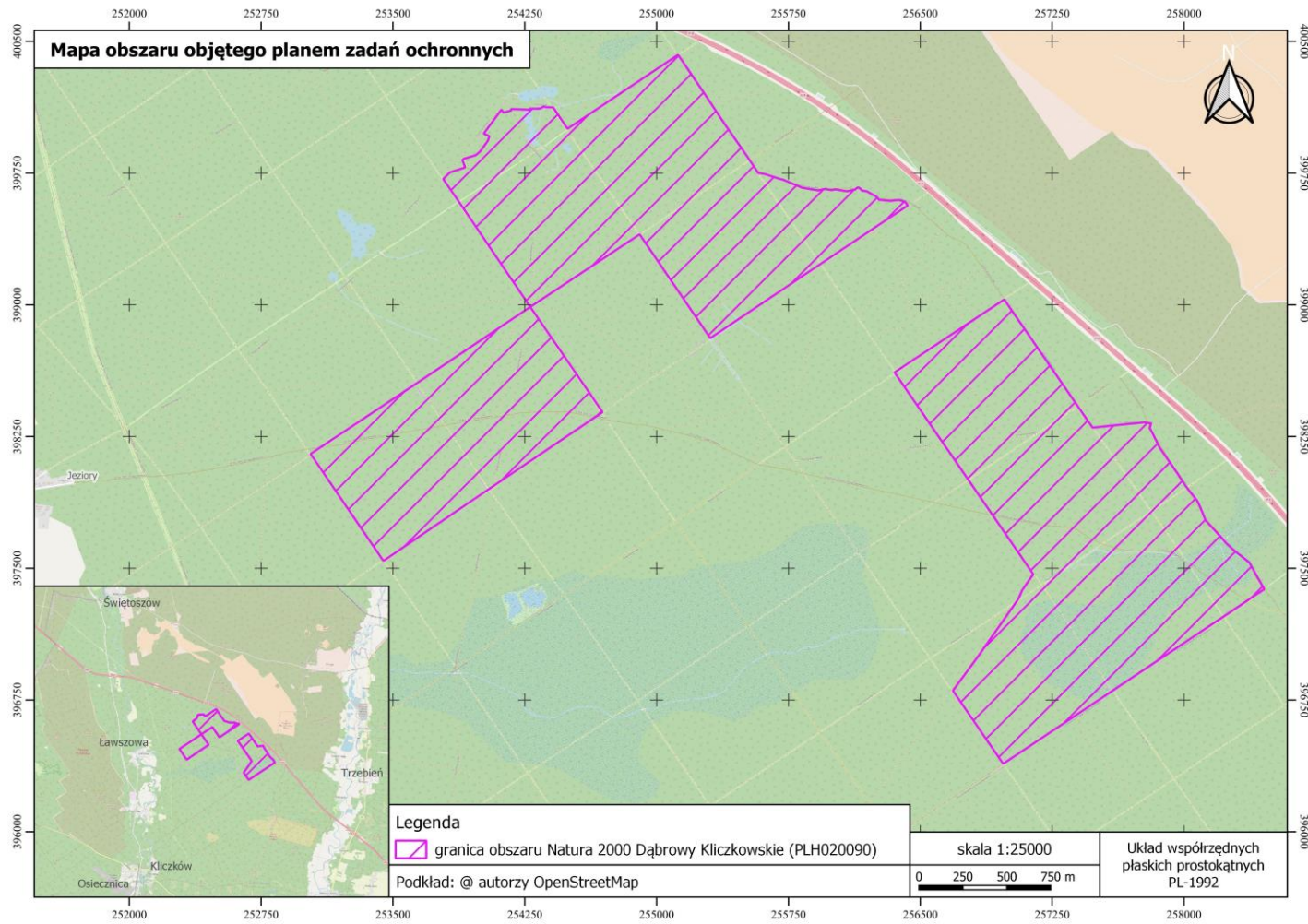
Nr punktu	Współrzędna X	Współrzędna Y
1	400038,89	255380,80
2	399962,98	255433,60
3	399885,06	255487,80
4	399858,82	255505,61
5	399818,81	255532,79
6	399806,86	255540,72
7	399750,46	255578,15
8	399745,15	255614,45
9	399729,54	255662,09
10	399716,23	255702,73
11	399712,91	255718,42
12	399688,61	255775,91
13	399666,57	255828,04
14	399651,24	255920,05
15	399655,35	255937,27
16	399657,21	255945,05
17	399659,64	255957,54
18	399655,69	255979,13
19	399653,49	255991,18
20	399655,94	256008,92
21	399657,16	256017,80
22	399656,06	256024,66
23	399646,59	256084,01
24	399652,15	256109,70
25	399656,43	256129,45
26	399656,92	256130,05
27	399667,83	256143,34
28	399667,02	256151,21
29	399658,56	256161,57
30	399650,85	256168,21
31	399646,27	256195,90
32	399625,25	256234,31
33	399615,58	256251,99
34	399598,64	256264,69
35	399591,76	256329,25
36	399597,14	256377,56
37	399587,53	256411,80
38	399586,31	256412,79
39	399565,62	256429,51
40	399469,77	256286,53
41	399379,64	256152,08
42	399231,75	255931,47

43	399170,25	255840,14
44	399116,08	255759,71
45	399092,02	255723,98
46	399078,11	255703,32
47	398992,23	255575,82
48	398954,50	255519,77
49	398929,61	255482,82
50	398898,34	255436,39
51	398892,96	255428,41
52	398875,67	255402,73
53	398810,27	255305,62
54	399066,54	255131,32
55	399166,26	255063,49
56	399169,96	255060,98
57	399292,13	254977,89
58	399401,15	254903,74
59	399372,84	254861,09
60	399333,83	254802,35
61	399234,65	254652,96
62	399195,81	254594,47
63	399126,82	254490,57
64	399084,28	254426,49
65	399069,97	254404,94
66	399030,99	254346,23
67	399029,13	254343,42
68	399011,26	254316,52
69	398988,01	254281,50
70	398987,99	254281,50
71	398970,84	254293,27
72	398589,17	254555,36
73	398551,70	254581,09
74	398447,26	254652,80
75	398389,22	254692,66
76	398362,09	254652,64
77	398315,07	254583,31
78	398145,48	254333,22
79	398137,16	254320,96
80	397955,47	254053,02
81	397928,63	254013,58
82	397899,98	253971,45
83	397885,71	253950,47
84	397750,16	253751,23
85	397720,18	253707,16

86	397656,31	253613,28
87	397653,39	253608,98
88	397602,65	253534,40
89	397543,33	253447,22
90	397544,86	253446,18
91	397542,27	253445,66
92	397855,48	253232,58
93	398132,09	253044,41
94	398150,90	253031,61
95	398320,95	253286,69
96	398331,96	253303,21
97	398360,88	253346,60
98	398433,56	253455,60
99	398548,03	253627,32
100	398555,86	253638,97
101	398637,19	253759,88
102	398711,70	253870,66
103	398746,86	253922,96
104	398808,58	254014,70
105	398844,32	254067,87
106	398856,01	254085,24
107	398902,81	254154,83
108	398988,00	254281,48
109	398988,01	254281,48
110	399000,62	254272,93
111	399037,38	254248,00
112	399187,53	254146,19
113	399220,79	254123,64
114	399282,64	254081,71
115	399502,59	253932,58
116	399519,04	253921,42
117	399590,52	253872,95
118	399716,11	253785,91
119	399729,98	253799,82
120	399754,67	253824,59
121	399781,92	253910,87

122	399820,94	253896,44
123	399824,15	253895,25
124	399831,70	253903,97
125	399851,73	253971,11
126	399873,74	253996,59
127	399887,14	254006,34
128	399920,82	254030,86
129	399935,55	254041,58
130	399960,12	254048,23
131	399975,07	254016,73
132	400111,78	254117,59
133	400093,80	254129,40
134	400107,23	254174,42
135	400114,58	254171,54
136	400113,96	254197,36
137	400113,08	254224,96
138	400112,14	254248,37
139	400110,75	254279,57
140	400116,52	254279,64
141	400116,91	254336,80
142	400129,32	254356,78
143	400125,22	254370,52
144	400125,06	254376,85
145	400123,96	254411,45
146	400002,28	254493,44
147	400229,69	254832,96
148	400234,51	254840,16
149	400314,17	254959,08
150	400328,88	254981,04
151	400423,42	255122,20
152	400197,53	255275,61
153	400038,89	255380,80

Mapa obszaru Natura 2000 Dąbrowy Kliczkowskie (PLH020090) w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Przedmiot ochrony	Zagrożenia	Opis zagrożenia
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	Zagrożenia istniejące	
	I01 Obce gatunki inwazyjne	- neofityzacja - dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> ; - krzywoszczeć przywłoka <i>Campylopus introflexus</i> <5%; gatunek siedlisk o zaburzonych powierzchniowych warstwach gleby, generowany antropogenicznie w wyniku mechanicznego niszczenia gleby (agrotechnika, zrywki, halizny etc.);
	I02 Problematyczne gatunki rodzime	- nadmierny udział śmiełka pogiętego <i>Deschampsia flexuosa</i> w lukach; - cespityzacja fitocenoz w wyniku ekspansji traw (śmiełek pogięty, kłosówka miękka, mietlica pospolita); - cespityzacja fitocenoz w wyniku ekspansji turzycy drżączkowej w młodocianych postaciach kwaśnych dąbrów;
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	- nadmierny udział graminoidów (cespityzacja), zamieranie dębu, brak naturalnego odnowienia dębów, neofityzacja; - negatywne trendy: dąbrowa o charakterze monokultury <i>Quercus petraea</i> całkowicie pozbawiona martwego drewna, prawdopodobnie na gruncie porolnym, o uproszczonej strukturze przestrzennej i umiarkowaną dekompozycją florystyczną runa;	

		zła kondycja fitosanitarna dębów i niemal zupełny brak odnowienia naturalnego - zamieranie dębów, nieliczne odnowienie naturalne;
	M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku	- zamieranie dębów; - zakłócona dynamika pokoleniowa dębu;
	B02.02 Wycinka lasu	Planowane zabiegi przedrębne – trzebież późna pozytywna, prowadzące do czasowych zaburzeń strukturalnych i dynamicznych fitocenoz kwaśnych dąbrów.
Zagrożenia potencjalne		
	B02.01.02 Odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzime)	Odnawianie lasu gatunkami obcymi dla dąbrów (ekologicznie i geograficznie) i/lub zakładanie monokultur.
	B02.02 Wycinka lasu	Niewłaściwie realizowana gospodarka leśna, której skutkiem jest niestabilność zasobów siedliska w obszarze.
	M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Tendencja wieloletnia, długotrwałe okresy niedoboru wilgoci niekorzystne wpływają na kondycję sanitarną i dynamikę dębów.
	I01 Obce gatunki inwazyjne	Siedlisko sąsiaduje bezpośrednio z drzewostanem zdominowanym przez dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> , który lokalnie odnawia się spontanicznie.
1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Zagrożenia istniejące	
	B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)	Podczas odnawiania lasu, zbyt mały udział drzew liściastych – dębu szypułkowego i bezszypułkowego, lipy - mogących z czasem stać się siedliskiem pachnicy.
	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie wielkometryrowego martwego drewna dębowego leżącego, pniaków, złomów, kłód i konarów.

	Zagrożenia potencjalne	
	B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo)	Stosowanie oprysków przy zwalczaniu leśnych owadów szkodników będzie mieć negatywny wpływ na żywotność osobników dorosłych i larw oraz kondycję całej populacji.
	F05.06 zbieranie w celach kolekcjonerskich	Zagrożenie potencjalne w całym areale występowania
1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Zagrożenia istniejące	
	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Wypadanie drzew w wyniku czynników naturalnych (obumieranie, choroby) lub losowych (katastrofy naturalne – silne wiatry, uderzenie pioruna, susze).
	B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)	Podczas odnawiania lasu, zbyt mały udział drzew liściastych (dębu szypułkowego i bezszypułkowego, lipy) mogących z czasem stać się siedliskiem pachnicy.
	Zagrożenia potencjalne	
	B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo)	Stosowanie oprysków przy zwalczaniu leśnych owadów szkodników będzie mieć negatywny wpływ na żywotność osobników dorosłych i larw oraz kondycję całej populacji.
	F05.06 Zbieranie w celach kolekcjonerskich	Zagrożenie potencjalne w całym areale występowania
1352 Wilk szary <i>Canis lupus</i>	Zagrożenia istniejące	
	G01.03 Pojazdy zmotoryzowane	Niekontrolowany ruch pojazdów zmotoryzowanych (szczególnie quadów i motocrossów) w lasach prowadzi do niepokojenia i płoszenia wilków w ich ostojach
	Zagrożenia potencjalne	
F04.02 Intensywne poszukiwanie i zbieranie jagód i grzybów	Sezonowa intensywna penetracja terenu, w tym większe natężenie ruchu samochodowego w lasach okresie zbierania grzybów i jagód	

		zwiększa negatywną presję na gatunek i może prowadzić do niepokojenia zwierząt.
	F03.02.04 Kontrola drapieżników	Zaniżona akceptacja społeczna wilków, szczególnie przez myśliwych, może prowadzić do zaostrzenia tego problemu i przypadków pozyskiwania gatunku pod pretekstem ograniczenia szkód czy kontroli drapieżnictwa
	K03.03 Penetracja kompleksów leśnych przez psy towarzyszące	Psy wędrujące swobodnie bez właścicieli stanowią zagrożenia dla hybrydyzacji. Obecność psów w lasach (wolno biegających jak i wyprowadzanych na smyczy) może potencjalnie prowadzić do rozprzestrzeniania się „psich” chorób wirusowych i pasożytniczych (np. świerzbowca, nosówki) czy też przyczynić się do wprowadzania do ekosystemu nowych patogenów i pasożytów, mogących zagrażać lokalnym populacjom wilków. Obecność psów domowych w siedliskach wilków może sprzyjać pojawianiu się ognisk patogenów i rozprzestrzenienia chorób w środowisku naturalnym. Ze względu na swój behawior, zachowania socjalne i terytorialne populacje wilków są bardzo podatne na szybkie rozprzestrzenianie w nich się wszelkiego typu patogenów, czy to wirusowych czy pasożytniczych.
	F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo	Odnotowano dwa przypadki zabicia gatunku wynikające z potencjalnego kłusownictwa. W przypadku odnotowania potwierdzonych przypadków śmiertelności świadczących o przypadkach nielegalnego pozyskiwania wilków w regionie, podjęte zostaną odpowiednie działania.

	G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	Natężenie ruchu na drogach publicznych stanowi poważne ryzyko kolizji z pojazdami i śmierci zwierząt, o czym świadczą przypadki śmierci wilków na terenie Borów Dolnośląskich (drogi zlokalizowane poza granicami obszaru Natura 2000).
--	---	---

Cele ochrony dla siedliska przyrodniczego będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000, wynikające z warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Przedmiot ochrony	Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel działań ochronnych	
<p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robor-petraeae</i>)</p>	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 49,7 ha (w granicach błędu do 5%), co odpowiada ocenie U1.	
	Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Utrzymanie oceny właściwej FV, tzn. zapewnienie trwania typowego spektrum gatunkowego taksonów charakterystycznych dla kwaśnych dąbrów w skali lokalnej i generalnej dla właściwych jednostek w hierarchicznym podziale syntaksonomicznym klasy <i>Quercetea robori-petraeae</i> na co najmniej 75% powierzchniowych zasobów siedliska w obszarze, a na pozostałej powierzchni utrzymanie oceny niezadowolającej U1.
		Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego FV poprzez eliminowanie dęba czerwonego <i>Quercus rubra</i> (<1% i nie odnawia się) i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.
		Udział dębu w drzewostanie	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego FV, poprzez zwiększenie udziału rodzimych gatunków dębów do powyżej 70%.
		Udział sosny w drzewostanie	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego FV poprzez stopniowe eliminowanie nadmiernego udziału sosny na stanowiskach (docelowy udział <10%) i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie właściwej (FV) oceny wskaźnika (na poziomie <10%) poprzez zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne na wszystkich stanowiskach siedliska w obszarze.

	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego (FV) poprzez eliminowanie dęba czerwonego <i>Quercus rubra</i> (<1% i nie odnawia się) i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne .
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	Poprawa oceny wskaźnika z U2 do stanu niezadawalającego (U1) poprzez eliminowanie dęba czerwonego <i>Quercus rubra</i> i redukcję nadmiernego udziału sosny zwyczajnej z pozostawianiem drewna w płatach siedliska i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Poprawa oceny wskaźnika z U2 do stanu niezadawalającego (U1) poprzez eliminowanie dęba czerwonego <i>Quercus rubra</i> i redukcję nadmiernego udziału sosny zwyczajnej z pozostawianiem drewna w płatach siedliska i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.
	Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego FV, poprzez zwiększenie powyżej 10 % udziału drzew starszych niż 100 lat
	Naturalne odnowienie dębu	Utrzymanie niezadawalającej (U1) oceny wskaźnika poprzez eliminowanie dęba czerwonego <i>Quercus rubra</i> i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne (utrzymanie pojedynczych odnowień)
	Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie oceny niezadawalającej (U1) tj. zubożonej struktury pionowej i przestrzennej poprzez utrzymanie aktualnego udziału rodzimych gatunków dębów w drzewostanie i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.
	Ekspansywne gatunki obce w podszyciu i runie	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego (FV) poprzez całkowite eliminowanie odnowień dęba czerwonego <i>Quercus rubra</i> i zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.

		Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny)	Poprawa oceny wskaźnika z U2 do stanu niezadowalającego (U1), ograniczenie udział gatunków ekspansywnych poprzez zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne.
		Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Poprawa oceny wskaźnika z U1 do stanu właściwego (FV), czyli brak zniszczeń, poprzez zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne oraz poprzez ograniczenie pozyskiwania drewna
		Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie właściwej (FV) oceny wskaźnika (brak zniekształceń) poprzez zapewnienie kształtowania struktury i dynamiki fitocenozy przez procesy naturalne oraz poprzez ograniczenie pozyskiwania drewna.
Ogólny cel ochrony			Osiągnięcie niewłaściwego stanu ochrony (U1) poprzez eliminację dębu czerwonego i modrzewia europejskiego oraz redukcję sosny zwyczajnej i/lub świerka pospolitego w płatach o nadmiernym ich udziale z pozostawieniem drewna na miejscu, co pozwoli na zwiększenie zasobów martwego drewna. Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania gospodarczego drzewostanów stanowiących siedlisko z wyjątkiem dopuszczenia możliwości ich wycinki lub użytkowania rębego ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego i trwałości naturalnej fitocenozy leśnej.
1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Stan populacji	Obecność gatunku	Utrzymanie obecnej liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 2 głównych stanowisk występowania (z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji), co odpowiada ocenie FV (stan właściwy)
		Wielkość rójki	Utrzymanie wskaźników „wielkość rójki – większość osobników bierze udział w czynnościach rozrodczych” oraz „kondycja populacji – odpowiednie formy telodontyczne – form samców z silnie rozwiniętymi dużymi żuwaczkami” na dotychczasowym poziomie właściwym FV na wszystkich stwierdzonych stanowiskach.
		Kondycja populacji	

	Stan siedliska	Struktura drzewostanu na stanowisku	Dążenie do poprawy wskaźnika z U2 do poziomu U1 (stan niezadowolający), czyli poprawy stopnia udziału dębów w drzewostanie na poziomie 30-50%.
		Struktura drzewostanów otaczających	Dążenie do poprawy wskaźnika z U2 do poziomu U1 (stan niezadowolający), czyli poprawy stopnia udziału dębów w drzewostanie na poziomie 15-30%.
		Dostępność miejsc rozrodu	Dążenie do poprawy wskaźnika z U1 do poziomu FV (stan właściwy), czyli dostępności pniaków dębowych lub martwych dębów na stanowisku oraz w jego otoczeniu.
		Termika i warunki świetlne	Utrzymanie rozrzedzonego drzewostanu (światło słoneczne dociera w wielu miejscach do dna lasu) lub polan i świetlistych duktów na wszystkich stwierdzonych stanowiskach na obecnym poziomie właściwym FV.
1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Stan populacji	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych	Utrzymanie powyżej 5% do minimum 15 % drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych na wszystkich stwierdzonych stanowiskach, co odpowiada ocenie U1 (stan niezadowolający).
		Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli	Dążenie do poprawy wskaźnika z U2 do U1 (stan niezadowolający) poprzez zwiększenie stopnia zasiedlonych drzew (10% - 40%) wśród drzew dziuplastych dostępnych dla kontroli na wszystkich stwierdzonych stanowiskach.
		Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha	Dążenie do poprawy wskaźnika liczby zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha siedliska do powyżej 1 drzewa na 1 ha na wszystkich 4 stwierdzonych stanowiskach, co odpowiada ocenie U1 (stan niezadowolający).

		Potwierdzenie występowania żywych owadów	Utrzymanie populacji gatunku w obszarze na wszystkich 5 stwierdzonych stanowiskach na obecnym poziomie właściwym FV.
	Stan siedliska	Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	Utrzymanie udziału procentowego drzew dziuplastych na poziomie, co najmniej 20% wszystkich drzew na wszystkich stwierdzonych 5 stanowiskach, co odpowiada ocenie właściwej FV.
		Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie „wskaźnika liczby drzew dziuplastych” na poziomie powyżej 5 drzew w przeliczeniu na 1 ha siedliska na wszystkich stwierdzonych 5 stanowiskach., co odpowiada ocenie U1 (stan niezadowolający).
		Udział procentowy grubych drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	Dążenie do poprawy procentowego udziału grubych drzew wśród drzew dziuplastych do poziomu powyżej 5% wszystkich drzew na wszystkich stwierdzonych 5 stanowiskach, co odpowiada ocenie FV (stan właściwy).
		Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1ha	Dążenie do poprawy wskaźnika liczby grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha siedliska z oceny U2 do stanu niezadowolającego U1 (powyżej 2 drzew) na wszystkich stwierdzonych 5 stanowiskach.
		Izolacja (odległość do najbliższych lub potencjalnych siedlisk)	Utrzymanie aktualnych lub potencjalnych siedlisk w odległości nie większej niż 1000 m od siebie dla na wszystkich stwierdzonych 5 stanowiskach, co odpowiada ocenie U1 (stan niezadowolający).
1352 Wilk szary <i>Canis lupus</i>	Stan populacji	Zagęszczenie populacji	Utrzymanie obecnego właściwego stanu populacji FV gatunku w obszarze poprzez zachowanie odpowiedniego zagęszczenia populacji (>2,5 os.) w przeliczeniu na 100km ² powierzchni.

		Liczba watah	Utrzymanie obecnego właściwego stanu populacji FV gatunku w obszarze poprzez zachowanie odpowiedniej liczebności grup rodzinnych (>0,5 watah) w przeliczeniu na 100km ² powierzchni.
	Stan siedliska	Lesistość	Utrzymanie właściwego stanu (FV) zachowania siedlisk leśnych przez zachowanie > 40% pokrycia terenu lasami.
		Fragmentacja siedliska	Utrzymanie właściwego stanu (FV) zachowania siedlisk leśnych przy odpowiednim poziomie fragmentacji <3km długości linii brzegowej lasu /km ² .
		Baza pokarmowa	Zapewnienie odpowiedniej dostępności pokarmu w obszarze zapewniającej utrzymanie stałej populacji gatunku, przy dostępnej biomasy ofiar >100 kg/km ² , co odpowiada ocenie właściwej FV.
		Zagęszczenie dróg	Utrzymanie właściwego stanu zachowania FV siedlisk gatunku poprzez ograniczenie ryzyka kolizji zwierząt na drogach i eliminację efektu barierowego, poprzez utrzymanie właściwego odpowiednio niskiego zagęszczenia dróg (FV przy <0,1 km/ km ² powierzchni) obszaru.
		Stopień izolacji siedlisk	Utrzymanie odpowiedniej drożności korytarzy migracyjnych zapewniających swobodne przemieszczanie się populacji poprzez ograniczenie stopnia izolacji siedlisk gatunku. Wartość FV wskaźnika charakteryzowana przez odpowiednio niski poziom izolacji siedlisk, równym 1.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt oraz ich siedlisk, oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	Usuwanie gatunków obcych geograficznie w drzewostanie i podszybie (dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> , modrzew europejski <i>Larix decidua</i>). Preferowana jest stopniowa redukcja osobników poprzez wycinanie z pozostawieniem drewna w płatach siedliska.	Stanowisko: CD46_01: Wydzielenia leśne: 13-03-3-01-35 -d -00, 13-03-3-01-35 -b -00, Stanowisko: AD46_02: Wydzielenia leśne: 13-03-3-01-34 -i -00; Stanowisko: 692A_03: Wydzielenia leśne: 13-03-3-04-69 -k -00, 13-03-3-04-69 -h -00, 13-03-3-04-69 -b -00 Stanowisko: DA8D_04: Wydzielenia leśne: 13-03-3-04-68 -b -00; Stanowisko: 3412_06: Wydzielenie leśne: 13-03-3-01-19 -j -00	Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	Zaplanowane w PUL zabiegi gospodarcze (m.in. trzebieże TPP) ukierunkować na redukcję nadmiernego udziału gatunków iglastych (sosny i/lub świerka) w drzewostanie (do wartości <10% dla gatunku) i uzyskanie pożądanych wartości wskaźników dotyczących obecności martwego drewna: martwe drewno grubo	Stanowisko: 692A_03: Wydzielenie leśne: 13-03-3-04-69 -k -00, 13-03-3-04-69 -h -00, 13-03-3-04-69 -b -00; Stanowisko: DA8D_04: Wydzielenie leśne: 13-03-3-04-68 -b -00;	Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec

	wymiarowe >3m długości i 50 cm grubości: >5 szt./ha oraz łączne zasoby martwego drewna: > 20 m3/ha, dzięki pozostawieniu odpowiednich ilości drewna na miejscu.	Stanowisko: 5B05_05: Wydzielenie leśne: 13-03-3-02-58 -h -00.	
9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania gospodarczego drzewostanów stanowiących siedlisko z wyjątkiem dopuszczenia możliwości ich wycinki lub użytkowania rębego ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego i trwałości naturalnej fitocenozy leśnej.	Stanowisko: 692A_03: Wydzielenia leśne: 13-03-3-04-69-g-00, 13-03-3-04-69-i-00, 13-03-3-04-69 -j -00, 13-03-3-04-69-l-00,	Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec
9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>	W odnowieniach sztucznych preferowanie dębu bezszypułkowego <i>Quercus petraea</i> , a na siedliskach wilgotniejszych i żyzniejszych również dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i> (minimum 70% udziału w składzie docelowym odnowień); do pożądaných gatunków domieszkowych lokalnie zaliczać: sosnę zwyczajną <i>Pinus sylvestris</i> , świerk pospolity <i>Picea abies</i> i brzozę brodawkowatą <i>Betula pendula</i> (maksymalny udział w składzie docelowym 30%); odnowienia uzupełniać tzw. domieszkami biocenotycznymi o naturalnym składzie gatunkowym: kruszyna <i>Frangula alnus</i> , jarzab pospolity <i>Sorbus aucuparia</i> .	Stanowisko: CD46_01: Wydzielenia leśne: 13-03-3-01-35 -d -00, 13-03-3-01-35 -b -00 Stanowisko: AD46_02: Wydzielenie leśne: 13-03-3-01-34 -i -00; Stanowisko: 3412_06: Wydzielenie leśne: 13-03-3-01-19 -j -00	Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec

<p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p>	<p>Zachowanie i utrzymanie stanowisk gatunku poprzez pozostawienie zasiedlonych drzew do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.</p> <p>Pozostawianie potencjalnych miejsc występowania gatunku z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego</p> <p>Zwiększenie udziału rodzimych gatunków dębów w nowych nasadzeniach w celu osiągnięcia 60% udziału dębów szypułkowego i bezszypułkowego w granicach obszaru Natura 2000.</p>	<p>Stanowisko {09ae} Wydzielenia leśne: 13-03-3-01-19-j-00, 13-03-3-01-19-m-00, 13-03-3-01-19-o-00, 13-03-3-01-19-p-00, 13-03-3-01-19-r-00, 13-03-3-01-26-a-00, 13-03-3-01-26-c-00, 13-03-3-01-26-g-00, 13-03-3-01-26-h-00, 13-03-3-01-26-i-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec</p> <p>Stanowisko {b6ea} Wydzielenia leśne: 13-03-3-02-48-a-00, 13-03-3-02-48-b-00, 13-03-3-02-48-c-00, 13-03-3-02-48-f-00, 13-03-3-02-48-g-00, 13-03-3-02-48-h-00, 13-03-3-02-58-a-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec</p> <p>Stanowisko {f963} Wydzielenia leśne: 13-03-3-04-69-b-00, 13-03-3-04-69-c-00, 13-03-3-04-69-d-00, 13-03-3-04-69-f-00, 13-03-3-04-69-g-00, 13-03-3-04-69-h-00, 13-03-3-04-69-i-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec</p> <p>Stanowisko {6407} Wydzielenia leśne: 13-03-3-04-69-i -00, 13-03-3-04-69-j-00, 13-03-3-04-70-j-00, 13-03-3-04-70-k-00, 13-03-3-04-70-l-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec</p>	<p>Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec</p>
---	---	--	---

		<p>Stanowisko {6e4f} Wydzielenia leśne: 13-03-3-04-70-i-00, 13-03-3-04-70-j-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec</p>	
<p>1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i></p>	<p>Pozostawianie wszystkich zasiedlonych i możliwych do zasiedlenia drzew, pniaków, złomów i konarów oraz utrzymywanie właściwych warunków świetlnych i termicznych, a w razie konieczności należy usuwać pojawiający się podszyt i tworzyć świetliste polany wokół zasiedlonych i możliwych do zasiedlenia drzew, pniaków, złomów i konarów.</p> <p>Zwiększenie udziału rodzimych gatunków dębów w nowych nasadzeniach w celu osiągnięcia 60% udziału dębów szypułkowego i bezszypułkowego w granicach obszaru Natura 2000.</p>	<p>Stanowisko {19d5} Wydzielenia leśne: 13-03-3-02-48-a-00, 13-03-3-02-48-b-00, 13-03-3-02-48-c-00, 13-03-3-02-48-d-00, 13-03-3-02-48-f-00, 13-03-3-02-48-g-00, 13-03-3-02-48-h-00, 13-03-3-02-57-b-00, 13-03-3-02-57-g-00, 13-03-3-02-57-h-00, 13-03-3-02-57-i-00, 13-03-3-02-57-j-00, 13-03-3-02-58-a-00, 13-03-3-02-58-b-00, 13-03-3-02-58-c-00, 13-03-3-02-58-d-00, 13-03-3-02-58-f-00, 13-03-3-02-58-g-00, 13-03-3-02-58-h-00, 13-03-3-02-58-i-00, 13-03-3-02-58-j-00, 13-03-3-02-59-h-00, 13-03-3-04-68-a-00, 13-03-3-04-68-b-00, 13-03-3-04-68-d-00, 13-03-3-04-68-f-00, 13-03-3-04-68-g-00, 13-03-3-04-68-i-00, 13-03-3-04-68-j-00, 13-03-3-04-68-k-00, 13-03-3-04-68-m-00, 13-03-3-04-69-a-00, 13-03-3-04-69-b-00, 13-03-3-04-69-c-00, 13-03-3-04-69-d-00, 13-03-3-04-69-f-00, 13-03-3-04-69-g-00, 13-03-3-04-69-h-00, 13-03-3-04-69-i-00, 13-03-3-04-69-j-00, 13-03-3-04-69-k-00, 13-03-3-04-69-l-00, 13-03-3-04-69-m-00, 13-03-3-04-70-a-00, 13-03-3-04-70-b-00, 13-03-3-04-70-c-00, 13-03-3-04-70-g-00, 13-03-3-04-70-h-00, 13-03-3-04-70-i-00, 13-03-3-04-70-j-00, 13-03-3-04-70-k-00, 13-03-3-04-70-l-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec</p> <p>Stanowisko {65b6} Wydzielenia leśne:</p>	<p>Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec</p>

		13-03-3-01-19-j-00, 13-03-3-01-19-m-00, 13-03-3-01-19-o-00, 13-03-3-01-19-r-00, 13-03-3-01-25-b-00, 13-03-3-01-25-d-00, 13-03-3-01-25-g-00, 13-03-3-01-25-i-00, 13-03-3-01-26-b-00, 13-03-3-01-26-d-00, 13-03-3-01-26-g-00, 13-03-3-01-26-i-00, 13-03-3-01-26-k-00, 13-03-3-01-26-m-00, 13-03-3-01-26-o-00, 13-03-3-01-26-r-00, 13-03-3-01-26-t-00, 13-03-3-01-31-c-00, 13-03-3-01-31-i-00, 13-03-3-01-32-b-00, 13-03-3-01-32-d-00, 13-03-3-01-32-g-00, 13-03-3-01-32-i-00, 13-03-3-01-32-k-00, 13-03-3-01-32-m-00, 13-03-3-01-34-a-00, 13-03-3-01-34-c-00, 13-03-3-01-34-f-00, 13-03-3-01-34-h-00, 13-03-3-01-34-j-00, 13-03-3-01-34-l-00, 13-03-3-01-34-n-00, 13-03-3-01-34-p-00,	13-03-3-01-19-l-00, 13-03-3-01-19-n-00, 13-03-3-01-19-p-00, 13-03-3-01-25-a-00, 13-03-3-01-25-c-00, 13-03-3-01-25-f-00, 13-03-3-01-25-h-00, 13-03-3-01-26-a-00, 13-03-3-01-26-c-00, 13-03-3-01-26-f-00, 13-03-3-01-26-h-00, 13-03-3-01-26-j-00, 13-03-3-01-26-l-00, 13-03-3-01-26-n-00, 13-03-3-01-26-p-00, 13-03-3-01-26-s-00, 13-03-3-01-31-a-00, 13-03-3-01-31-h-00, 13-03-3-01-32-a-00, 13-03-3-01-32-c-00, 13-03-3-01-32-f-00, 13-03-3-01-32-h-00, 13-03-3-01-32-j-00, 13-03-3-01-32-l-00, 13-03-3-01-32-n-00, 13-03-3-01-34-b-00, 13-03-3-01-34-d-00, 13-03-3-01-34-g-00, 13-03-3-01-34-i-00, 13-03-3-01-34-k-00, 13-03-3-01-34-m-00, 13-03-3-01-34-o-00, 13-03-3-01-35-a-00,	
--	--	---	---	--

		13-03-3-01-35-b-00, 13-03-3-01-35-c-00, 13-03-3-01-35-d-00, 13-03-3-01-35-f-00, 13-03-3-01-35-g-00, 13-03-3-01-35-h-00, 13-03-3-01-35-i-00, 13-03-3-01-35-j-00, 13-03-3-01-35-k-00 obr. Kliczków, Nadl. Bolesławiec	
1352 Wilk szary <i>Canis lupus</i>	Działania edukacyjne i wzmożona kontrola pojazdów zmotoryzowanych (szczególnie quadów i motocrossów) w lasach prowadzona w celu zmniejszenia niepokojenia i płoszenia wilków. Działania edukacyjne kierowane są do lokalnej społeczności.	Cały obszar Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Bolesławiec
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych			
9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori- petraeae</i>	Monitoring oceny stanu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych w zakresie parametrów i wskaźników oraz zgodnie z częstotliwością i terminami określonymi w metodyce Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Monitoring prowadzić raz na 6 lat.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze: CD46_01 Współrzędne PL-1992: X: 398097,76 Y: 253343,75 X: 398089,33 Y: 253453,87 X: 398238,38 Y: 253532,51 AD46_02: Współrzędne PL-1992: X: 398368,05 Y: 253851,96 692A_03: Współrzędne PL-1992: X: 397364,34 Y: 257456,15 X: 397203,69 Y: 257542,19 X: 397367,37 Y: 257756,52	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

		<p>DA8D_04: Współrzędne PL-1992: X: 397776,39 Y: 257984,44</p> <p>5B05_05: Współrzędne PL-1992: X: 397967,85 Y: 257614,76</p> <p>3412_06: Współrzędne PL-1992: X: 400016,39 Y: 254356,37</p>	
<p>1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i></p>	<p>Monitoring oceny stanu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych w zakresie parametrów i wskaźników oraz zgodnie z częstotliwością i terminami określonymi w metodyce Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Monitoring prowadzić raz na 6 lat.</p>	<p>Stanowisko: {19d5} Współrzędne PL-1992: Punkty X: 397194,04, Y: 257572,68</p> <p>Stanowisko: {65b6} Współrzędne PL-1992: Punkty X: 399595,71 Y: 254976,93</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
<p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p>	<p>Monitoring oceny stanu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych w zakresie parametrów i wskaźników oraz zgodnie z częstotliwością i terminami określonymi w metodyce Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Monitoring prowadzić raz na 6 lat.</p>	<p>Punkty: X—Y, Współrzędne PL-1992: Stanowisko: 01 — 399927,58 — 254379,79 — {09ae} Stanowisko: 02 — 398420,91 — 256935,08 — {b6ea} Stanowisko: 03 — 397412,88 — 257619,41 — {f963} Stanowisko: 04 — 396979,29 — 257572,15 — {6407} Stanowisko: 05 — 396702,56 — 257055,00 — {6e4f}</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>

<p>1352</p> <p>Wilk szary <i>Canis lupus</i></p>	<p>Monitoring oceny stanu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych w zakresie parametrów i wskaźników oraz zgodnie z częstotliwością i terminami określonymi w metodyce Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Monitoring prowadzić raz na 6 lat.</p>	<p>Cały obszar Natura 2000</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
---	---	--------------------------------	---